

VASÚTI MUNKAKÖRÖKET BETÖLTŐK KIZÁRÓ-KORLÁTOZÓ BETEGSÉGEI

(DIABETES MELLITUS - CUKORBETEGSÉG)

1

dr. Kopjár Gábor

Foglalkozás-egészségügyi igazgató

2007/59/EK IRÁNYELV

Az alkalmazást megelőző vizsgálat minimális tartalma (2.1. Orvosi vizsgálatok):

- általános orvosi vizsgálat,
- érzékszervek működésének vizsgálata (látás, hallás, színérzékelés)
- **vér- és vizeletvizsgálatok többek között a cukorbetegség kimutatására, amennyiben ezekre a jelölt fizikai alkalmasságának megállapításához szükség van,**
- nyugalmi EKG,
- a munkára való alkalmasságot megkérdőjelező pszichotróp anyagokra, például tiltott kábítószerekre vagy pszichotróp gyógyszerekre, valamint túlzott alkoholfogyasztásra vonatkozó vizsgálatok,
- **kognitív tényezők: figyelem és koncentráció; emlékezet;**
- **pszichomotoros tényezők: reakcióidő, kézkoordináció**

3.2 Az alkalmazást követő időszakos orvosi vizsgálat minimális tartalma

- általános orvosi vizsgálat,
- érzékszervek működésének vizsgálata (látás, hallás, színérzékelés),
- **vér- vagy vizeletvizsgálat a cukorbetegség vagy más, a klinikai vizsgálat által megjelölt betegségek kimutatására,**
- kábítószeres használatának vizsgálata, amennyiben ez orvosilag javallott.
- A 40 év feletti mozgonyvezetők esetén nyugalmi EKG-vizsgálatot is kötelező végezni.

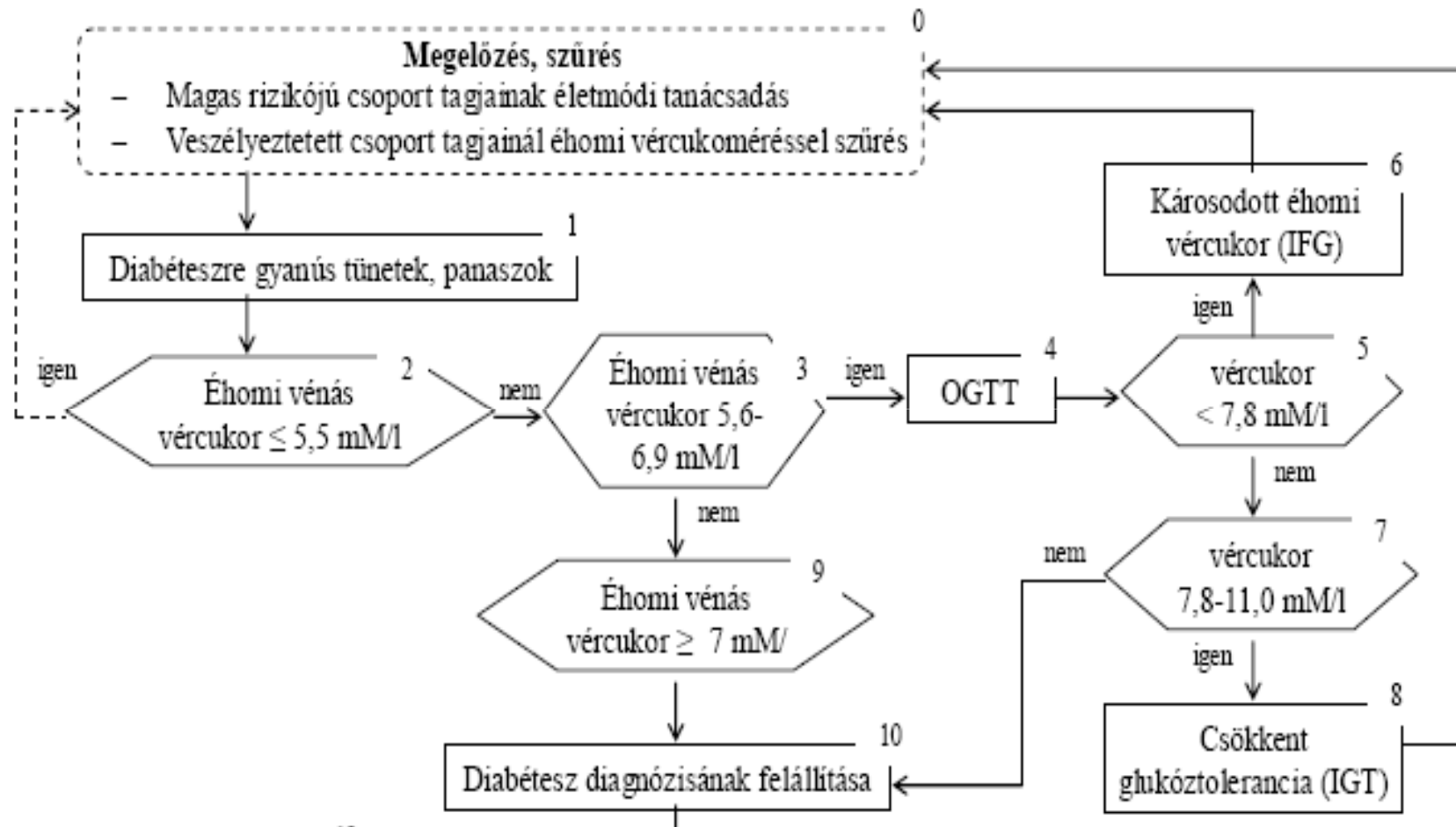
DIABETES MELLITUS - CUKORBETEGSÉG

Meghatározás – a betegség gyakorisága

- A cukorbetegség olyan anyag-cserebetegség, amelynek központjában a szénhidrátanyagcsere zavara áll, de a kórfolyamat következményesen érinti a zsír- és a fehérje-anyagcserét is.
 - A cukorbetegség alapvető oka az inzulin viszonylagos vagy teljes hiánya, ill. az inzulinhatás elmaradása.
 - A cukorbetegséget okozó kóros eltérések számos szerv működését károsíthatják (vese, szív, idegrend-szer, erek, stb.)
- Hazánkban a 20-69 év közötti népességben a cukorbetegség gyakorisága 8,65%

DIABETES MELLITUS - CUKORBETEGSÉG SZŰRÉS - KIVIZSGÁLÁS

DIABETES MELLITUS - CUKORBETEGSÉG SZŰRÉS - KIVIZSGÁLÁS

○ A cukorbetegséget megelőző állapotok

- (IGT: csökkent cukortűrés, (előfordulás 2,2 – 8,6 %))
 - Éhomi vércukor $> 5,6 - \leq 6,9$ mmol/l
 - cukorterheléskor $>7,8 - <11,1$ mmol/l
- IFG: emelkedett éhomi vércukor) (előfordulás 4,8%)
 - Éhomi vércukor $> 5,6 - \leq 6,9$ mmol/l
 - cukorterheléskor $< 7,8$ mmol/l

○ Metabolikus (anyagcsere) syndroma:

- Derékkörfogat (>94 cm-es ffi; >80 cm nők)

- **Triglicerid** : $>1,7$ mmol/l
- **HDL-C**: $<1,03$ mmol/l (ffi)
és $<1,29$ mmol/l (nők)

- **Vérnyomás** syst >130 Hgmm,
vagy diast.: >85 Hgmm vagy
hypertonia miatti kezelés
- **emelkedett éhomi vércukor** $>5,6$
mmol/l, vagy korábban diagnosz-
tizált 2-es típusú diabetes mellitus

DIABETES MELLITUS - CUKORBETEGSÉG SZŰRÉS – KIVIZSGÁLÁS - KEZELÉS

Cukorbetegség kezelése

Testreszabott diéta+ testmozgás fokozása

Gyógyszeres kezelés (monotherápia)

Gyógyszeres kezelés (kombinációs, tablettás)

Gyógyszeres kezelés (tabletta + inzulin)

Szövődmények kezelése
Rizikó csökkentése

DIABETES MELLITUS - CUKORBETEGSÉG SZŰRÉS – KIVIZSGÁLÁS - KEZELÉS

- **Rizikótényezők csökkentése**
 - Dohányzás abbahagyása
 - Kardiovaszularis betegségek rizikócsökkentése
 - Vérnyomáscsökkentő kezelés
 - Vércsírcsökkentő kezelés
- **Szövődmények**
 - Látásromlás, vakság
 - Idegi fájdalmak, zsibbadások,)
 - Veseműködés-zavar; fehérjeürítés)
 - Érszűkületek – koszorúserek, agyi erek, végtagok)
 - Lábszárfekélyek
 - Szívinfarktus, agyembólia, bénulások

DIABETES (MELLITUS) - CUKORBETEGSÉG MUNKAALKALMASSÁG KÉRDÉSEI

203/2009.(IX.18)Korm.rend.

- Előzetesnél diabeteses (1.-2. típus), anyagcserebetegség **nem alkalmas**
- >35 BMI felett nem alkalmas (kardiovaszularis és anyagcsere okok)
- Időszakos/soronkívüli esetén észlelt/kivizsgált diabeteses, **anyagcsere- egyensúlyban** tartott, alkalmas lehet – kivéve mozdonyvezető
- **Inzulinnal nem alkalmas**

14/2002.(II.6.)KöVim-EüM

- Előzetesnél nem lehet anyagcsere-, hormon-, táplálkozási betegség (1.osztály)
- Kivizsgált /IGT , IFG/+ diéta / alkalmas lehet
- tablettás kezelés esetén korlátozással alkalmas (1.osztály)
- BMI >35 felett kardiovaszularis rizikó csökkentése
- **Inzulinnal nem alkalmas**

DIABETES (MELLITUS) - CUKORBETEGSÉG MUNKAALKALMASSÁG KÉRDÉSEI

Fő problémák a kezelt cukorbetegség esetén

- **Vércukor-ingadozás** (hypoglikæmia- eszméletvesztés)
- **Szövődmények jelentkezése**
 - Szív
 - Agyi erek
 - Verőérszűkület
 - Idegelfajulás
 - Szemfenék-elváltozások
 - Emésztési zavarok
- **Szövődmények megelőzése, kezelése**

DIABETES (MELLITUS) - CUKORBETEGSÉG MUNKAALKALMASSÁG KÉRDÉSEI

Az alkalmatlanság fő okai kezelt cukorbetegség esetén

- **Vércukor-ingadozás lehetősége nagy**
 - (főleg az alacsony vércukorszint- és eszméletvesztés jelentkezhethet – ez pedig biztonsági kérdés !)